

Taloustutkan luottoraja

Mitä luottoraja kertoo?

Taloustutkan luottoraja kertoo tietyn yrityksen maksimaalisesta luoton takaisinmaksukyvyistä. Luottoraja määrittää euromääräisen luottosumman, jonka yrityksen arvioidaan kykenevän maksamaan takaisin lyhyellä aikavälillä. Taloustutkan tavoitteena on määrittää se luoton määrä, jonka luotonsaaja pystyy suurella todennäköisyydellä maksamaan rahoittajalle takaisin.

Luottorajaa voidaan käyttää hyväksi suoran luotonannon päätöksenteossa, mutta se antaa myös tärkeää informaatiota yrityksen kanssa liiketoimintaa harjoittaville toimijoille. Esimerkiksi tavarantoimittaja voi käyttää luottorajaa viitekehyksenä sille, kuinka paljon ja kuinka suuria maksuaikoja tietylle asiakkaalle voidaan myöntää, jotta voidaan vielä onnistuneesti hallita myyntisaamisten takaisinperintää. Luottoraja onkin erinomainen apuväline lyhyen aikavälin myyntisaamisten hallintaan.

Koska luottoluokitus ja luottoraja perustuvat yrityksen toimittamaan tuoreimpaan tilinpäätökseen, on syytä pitää mielessä aikaväli, jolla näitä kannattaa tarkastella. Taloustutkan luottorajalla annetaan arvio yrityksen lyhyen aikavälin luoton takaisinmaksukyvyistä lähitulevaisuudessa. Tilinpäätösinformaatio kertoo yrityksen taloudellisesta tilasta tietyllä hetkellä, ja tämän perusteella voidaan suhteellisen luotettavasti arvioida yrityksen tulevaa tilaa. Luottoraja kertookin minkäkokoisen luoton yritys pystyy maksamaan kahden tilinpäätöksen välisenä aikana, joka yleensä on kalenterivuosi, mutta maksimissaan 18 kuukautta.

Miten luottoraja määritetään?

Luottoraja perustuu yritykselle määritettyyn luottoluokitukseen. Taloustutkan luottoluokituksen määrittämisessä käytetään yrityksen tuoreinta käytettävissä olevaa tilinpäätöstä, toimialakoodia sekä tietoa Kaupparekisteriin rekisteröitymishetkestä (Lisätietoa Taloustutkan luottoluokituksesta löytyy erillisestä dokumentista). Käyttämällä Taloustutkan luottoluokitusta luottorajan pohjana taataan mahdollisimman perusteellinen analyysi yrityksen sen hetkisestä luottoriskistä luottorajan näkökulmasta. Luottorajassa yhdistetään Taloustutkan näkemys yrityksen hetkellisestä luottoriskin tasosta sekä yrityksen liiketoiminnan volyyymiä mittaava liikevaihto.

Luottoluokituksella mitataan yrityksen yleistä riskiä ajautua maksukyvyttömyyteen kun taas liikevaihto mittaa yrityksen toiminnan laajuutta ja sitä kuinka paljon liiketoiminnalla pystytään synnyttämään rahavirtoja. Luottoraja perustuu yrityksen liiketoiminnallaan synnyttämään liikevaihtoon sen takia, että tämän avulla saadaan hyvä käsitys siitä, kuinka laajaa yrityksen toiminta on. Liikevaihto määritetään vähentämällä yrityksen myyntituotoista mahdolliset asiakkaille myönnettyt alennukset sekä myynnistä maksetut arvonnalisäverot. Liikevaihto kertoo siis sen kuinka paljon rahaa virtaa yritykseen yhden tilikauden aikana. Jos yrityksen maksukyky ja taloudellinen tila yleisesti on hyvällä tasolla, jää tästä rahavirrasta kulujen jälkeen varantoja, joita voidaan käyttää luoton takaisinmaksamiseen.

Luottoraja määräytyy prosentuaalisena osuutena yrityksen liikevaihdosta sen mukaan, mikä luottoluokitus yritykselle on määritetty. Jotta yritykselle voidaan suositella luoton antamista, tulee yrityksen luottoluokituksen olla vähintään tyydyttävällä tasolla (vähintään 2,5 tähteä). Tämä rajaus on tehty sen takia, että hyvän luottokelpoisuuden omaavan yrityksen voidaan olettaa tuottavan liiketoiminnallaan voittoa, josta myös velkaa voidaan lyhentää. Jos yrityksen toiminta on tappiollista, varsinkin pitkällä aikavälillä tarkasteltuna, ei luoton myöntäminen ole mielekäästä. Suositettu prosentuaalinen osuus liikevaihdosta kasvaa luottoluokituksen parantuessa. Seuraavassa taulukossa on eritelty yksityiskohtaisemmin luoton määrät luokituksittain.

Luokitus	Luottorajan määrä	
Yrityksen ikä	<i>Yli 2 vuotta</i>	<i>2 vuotta tai alle</i>
5 tähteä	9 % liikevaihdosta	4 % liikevaihdosta
4,5 tähteä	8 % liikevaihdosta	3 % liikevaihdosta
4 tähteä	7 % liikevaihdosta	2 % liikevaihdosta
3,5 tähteä	6 % liikevaihdosta	1 % liikevaihdosta
3 tähteä	5 % liikevaihdosta	-
2,5 tähteä	4 % Liikevaihdosta	-
2 tähteä	-	-
1,5 tähteä	-	-
1 tähteä	-	-
0,5 tähteä	-	-
0 tähteä	-	-

Kahta vuotta nuoremmille Kaupparekisteriin rekisteröityneille yrityksille määräytyy hieman pienemmät prosenttiosuudet luottorajoiksi kuin tätä vanhemmille yrityksille. Tähän on syynä uuteen liiketoimintaan ja sen jatkuvuuteen liittyvät epävarmuudet. Vaikka liiketoiminta vaikuttaisi muuten täysin toimivalta ja taloudellisesti kannattavalta tunnuslukujen perusteella, on juuri perustetuilla yrityksillä suurempi riski ajautua maksukyvyttömyyteen ja tätä kautta ääritapauksessa konkurssiin. Tulorahoituksen kertyminen liiketoiminnan alkuvaiheessa saattaa olla epävarmaa ja tulojen kerääntyminen epätasaista. Toisaalta tällaisille yrityksille myös ulkoisen rahoituksen saaminen saattaa olla äärettömän tärkeää, varsinkin jos toiminnan alkuvaiheessa on tehtävä merkittäviä investointeja. Koska Taloustutkan luottoraja koskee kuitenkin lyhyen aikavälin luotonantoa, ja koska käytetty informaatio luottokelpoisuuden määrittämiseen rajoittuu yrityksen laatimaan tilinpäätökseen, on toiminnan jatkuvuuteen liittyvä epävarmuus perusteltua ottaa huomioon. Tällaisen alkuvaiheessa olevan liiketoiminnan suurempi riskialtius otetaan siis huomioon luottorajaa määritettäessä.

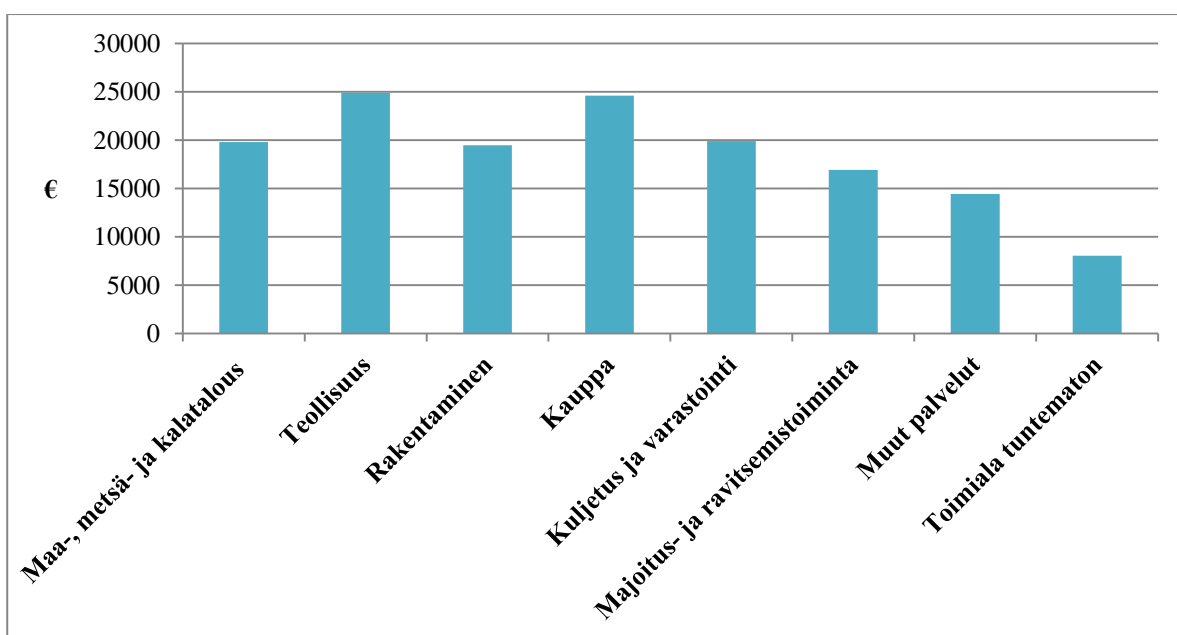
Koska Taloustutka keskittyy vain lyhyen aikavälin kertaluoton suositeltavan määrän määrittämiseen, on kertaluoton maksimimääräksi määritetty 100 000 euroa. Taloustutkan näkemyksen mukaan yli 100 000 euron suuruisen luoton päättämiseen vaaditaan poikkeuksetta syvällisempi analyysi yrityksen todellisesta tilasta. Vaikka luottorajaan vaikuttavien prosentuaalisten osuuksien perusteella yrityksen luottoraja voisikin olla suurempi kuin ylärajaksi

asetettu 100 000 euroa, ei Taloustutka ota kantaa yli kyseisen rajan meneviin osuuksiin, vaan suosittelee tällöinkin kyseiselle yritykselle vain 100 000 euron luottorajaa.

Taloustutkan määrittämää luottorajaa arvioitaessa on otettava huomioon sen perustuminen pelkästään yrityksen toimittamaan tilinpäätösinformaatioon. Mahdollisia maksuhäiriömerkintöjä, joita yrityksillä saattaa olla, ei ole otettu huomioon luottoluokitusta, ja tätä kautta luottorajaa määritettäessä. Näillä saattaisi olla jossain tapauksissa vaikutusta luottoluokitukseen sekä luottorajaan. Tilinpäätösinformaatioon liittyy aina myös riski yrityksen mahdollisuuksista manipuloida raportoitua tietoa todellisuutta paremmaksi. Yleisellä tasolla yrityksen tilinpäätöksen avulla pystytään kuitenkin suhteellisen hyvin tunnistamaan mahdolliset maksukyvyttömyyteen viittaavat tekijät.

Keskimääräiset luottorajat

Taloustutkan määrittämät luottorajat vaihtelevat keskimäärin hieman toimialojen kesken. Seuraavassa kuvassa on eritelty keskimääräiset luottorajat (tilanne 30.6.2014) luottoluokituksessa käytettävien toimialaluokkien sisällä. Teollisuuden ja kaupan alalla keskimääräiset luottorajat ovat korkeimmat: 24 879 euroa teollisuudessa ja 24 606 euroa kaupan alalla. Muut palvelut toimialan keskimääräinen luottoraja on taas tunnistettavissa olevista toimialoista matalin (14 447 euroa). Koska yrityksen liiketoiminnan koko eli liikevaihdon määrä vaikuttaa keskeisesti yrityksen luottorajan määrään, ei kyseisiin keskimääräisiin luottorajoihin vertailemalla voida päätellä toimialoilla toimivien yritysten luottokelpoisuuksien paremmuuksista. Esimerkiksi toimiala ”muut palvelut” on hyvin heterogeeninen toimialaluokka ja luokassa on suhteessa enemmän pieniä yrityksiä kuin esimerkiksi teollisuudessa. Tämä osittain pienentää kyseisen toimialan keskimääräistä luottorajaa.

Keskimääräisiä luottorajoja eri luottoluokitusten välillä tarkastellaan seuraavassa kuvassa. Korkein keskimääräinen luottoraja on viisi tähteä saaneilla yrityksillä (38 312 euroa). Matalimmat luottorajat ovat taas keskimäärin kolme tähteä saaneilla yrityksillä (24 501 euroa). Alle 2,5 tähteä saaneille yrityksille luottoraja on automaattisesti nolla. Vaikka viiden tähden luokituksen saaneilla yrityksillä luottoraja määräytyykin korkeimman liikevaihto prosentin mukaan, osittain korkein keskimääräinen luottoraja saattaa johtua myös tähän luokkaan kuuluvista keskimääräistä suuremmista yrityksistä.

